

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 29.03.1974, sp. zn. 4 Co 246/73, ECLI:CZ:NS:1974:4.CO.246.1973.1

Číslo: 57/1974

Právní věta: Pre splnenie podmienky podstatného poklesu zárobku čiastočne invalidného pracovníka nie je rozhodujúce, či pracovník vykonáva zamestnanie u inej organizácie, než pri doterajšom zamestnaní alebo či vykonáva u tej istej organizácie ako doteraz iné zamestnanie, ale len to, či tieto zmeny sú dôsledkom dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu pracovníka.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 29.03.1974

Spisová značka: 4 Co 246/73

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Sociální zabezpečení

Předpisy: 101/1964 Sb. § 20 ods. 4
§ 67 99/1963 Sb. § 221 ods. 1 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 57/1974 sb. rozh.

Pre splnenie podmienky podstatného poklesu zárobku čiastočne invalidného pracovníka nie je rozhodujúce, či pracovník vykonáva zamestnanie u inej organizácie, než pri doterajšom zamestnaní alebo či vykonáva u tej istej organizácie ako doteraz iné zamestnanie, ale len to, či tieto zmeny sú dôsledkom dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu pracovníka.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 29. 3. 1974, [4 Co 246/73](#))

Správa dôchodkov v Bratislave rozhodnutím z 26. 9. 1972 zastavila od 15. 10. 1972 navrhovateľovi výplatu čiastočného invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia v T. z 22. 8. 1972 nie je čiastočne invalidný.

Krajský súd v Bratislave nevyhovel opravnému prostriedku navrhovateľa a rozhodnutie odporcu potvrdil s tým, že navrhovateľ nespĺňa podmienku nároku na dôchodok, lebo v prvom polroku 1973 nemal potrebný pokles na zárobku a ustanovenie § 18 ods. 1, veta druhá, vyhlášky č. 102/1964 Zb. nemožno v danom prípade použiť, lebo by platilo len v prípade, keby navrhovateľ bol zostal pracovať

u pôvodného zamestnávateľa, ale v inom pracovnom zadelení, a následkom toho by mu vznikol podstatný pokles na zárobku.

Navrhovateľ v odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa poukazoval na to, že zdravotný stav sa mu nezlepšil a jeho zárobok podstatne poklesol v porovnaní s príjmom pracovníkov rovnakého zadelenia, aké vykonával pri priznaní čiastočného invalidného dôchodku; preto sa mu má dávka naďalej vyplácať.

Najvyšší súd SSR uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 221 ods. 1 písm. a/, ods. 2 O. s. p.).

Z odôvodnenia:

V prejednávanej veci došlo k zastaveniu výplaty čiastočného invalidného dôchodku, lebo navrhovateľ nevykazoval podstatný pokles zárobku. Zdravotný stav navrhovateľa posudzovali Okresná posudková komisia sociálneho zabezpečenia v T. a Krajská posudková komisia sociálneho zabezpečenia v B. Podľa záverov oboch komisií v zdravotnom stave navrhovateľa nedošlo k zlepšeniu a z tohto hľadiska i naďalej spĺňa podmienky na čiastočnú invaliditu. Navrhovateľ bol uznaný ako občan so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa ustanovenia § 67 zákona č. 101/1964 Zb., nakoľko má podstatne obmedzený výber zamestnania.

Ďalšou podmienkou nároku na čiastočný invalidný dôchodok je podstatný pokles zárobku v súvislosti s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom (§ 20 ods. 4 zákona č. 101/1964 Zb.). Táto podmienka je podľa ustanovenia § 18 ods. 1 vyhlášky č. 102/1964 Zb. spravidla splnená, ak priemer hrubých zárobkov pracovníka za posledných 6 mesiacov je aspoň o tretinu nižší ako priemerný zárobok, z ktorého sa vypočítava dôchodok, avšak neobmedzený podľa ustanovenia § 9 ods. 3 citovaného zákona.

Ak ide však o dôchodok, ktorý podľa skorších predpisov nebol určený z priemerného mesačného (ročného) zárobku, alebo ak sa pracovník stal čiastočne invalidným v čase prípravy na povolanie, alebo ak po priznaní dôchodku nastali podstatné zmeny v mzdových pomeroch pracovníkov, porovnáva sa priemer hrubých zárobkov pracovníka spravidla za posledných šesť mesiacov s priemernou mzdou obvykle dosahovanou v zamestnaní, ktoré pracovník vykonával v čase vzniku nároku na dôchodok.

I keď pravidlom pri zisťovaní splnenia uvedenej podmienky je porovnávanie zárobkov samého pracovníka a použitie určitej fikcie priemerného mesačného zárobku je len výnimočné, mal súd prvého stupňa zisťovať aj z tohto hľadiska všetky rozhodujúce skutočnosti pre pretrvávajúcu tejto podmienky. Výklad ustanovenia § 18 ods. 1, veta druhá, vyhlášky č. 102/1964 Zb., ako ho vyložil súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí, je zúžený a nevystihuje celú problematiku.

Nie je totiž rozhodujúce, či navrhovateľ ostal u pôvodného zamestnávateľa pracovať i keď v inom zadelení, čím by nastal podstatný pokles zárobku, ale rozhodujúce je, či zmena zamestnania a prijatie konkrétneho zamestnania bola zapríčinená zhoršením zdravotného stavu, alebo či sa k tejto zmene navrhovateľ nerozhodol z iných ako zdravotných dôvodov. Len vtedy, ak by šlo o zmenu zamestnania, pre ktorú sa rozhodol navrhovateľ bez dostatočných zdravotných dôvodov, neboli by splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 20 ods. 4 zákona č. 101/1964 Zb.

Navrhovateľ poberá čiastočný invalidný dôchodok od 16. 6. 1958. V čase priznania tohto dôchodku pracoval ako revizor v uhoľných skladoch. Podľa posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia z 11. 4. 1958 nebol navrhovateľ pri zistenom zdravotnom stave schopný vykonávať dovtedajšie zamestnanie, ale iné primerané zamestnanie. Preto bolo treba zisťovať, či navrhovateľ pri

zmene zamestnania nastúpil do takého zamestnania, ktoré bolo primerané jeho zdravotnému stavu, a či z tohto dôvodu došlo k poklesu zárobku a ďalej, či nenastali podstatné zmeny v mzdových pomeroch pracovníkov v zamestnaní, ktoré navrhovateľ vykonával v čase vzniku nároku na dôchodok.

Pokiaľ ide o potvrdenie o mzdových pomeroch pracovníkov, treba si ho vyžiadať od nadriadeného orgánu organizácie, v ktorej navrhovateľ pracoval, a musí byť z neho zrejmé, z čoho bol tento zárobok vypočítaný.

Navrhovateľ k odvolaniu pripojil i osvedčenie podľa ustanovenia § 8 zákona č. 225/1946 Zb. s tým, aby mu bol dôchodok priznaný ako účastníkovi národného boja za oslobodenie. Súd prvého stupňa sa preto bude zaoberať nárokom navrhovateľa i z tohto hľadiska.

Bez uvedeného dokazovania nebolo možné vo veci rozhodnúť. Ide o rozsiahlejšie dokazovanie, a preto odvolací súd podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a/ O. s. p. uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.